

BERNARD BESSIERE: «Madrid»

Autor článku: **Valeria Čerňavská (učo 400613)**

BERNARD BESSIERE: *Historie de Madrid*. Přeložil z francouzštiny Jan Binder. Nakladatelství Lidové noviny, 2001, ISBN 80-7106-174-3

Bernard Bessiere není významný spisovatel pro českou veřejnost. Ve Francii je profesorem na univerzitě LeMirail v Tolouse a dlouholetým členem madridské společnosti CasaVelázquez. Je též autorem knih *LeDéfiespagnol* (1991, ve spolupráci s Bartolomé Bennassarem), *LaCultureespagnole: les mutations de l'après-franquisme* (1992) a *VingtAns de créationespagnole* (1995).

Jeho dílo ***Historie de Madrid***, které už dosud vyšla v Itálii, Velké Británii, Německu, Izraeli a České Republice bude určitě poutavé jak pro studenty a odborníky španělštiny a historie Hispánii, tak i prostě pro každého, kdo má zájem o Madrid. Po přečtení jeho knihy jsem pochopila, že Bernard Bessiere si správně zvolil povolání. Je skutečným odborníkem ve svém oboru a disponuje pokročilými znalostmi španělských dějin. To mnohokrát potvrzuje svým jednáním, a v tom se snažím vás přesvědčit.

«Historie de Madrid» je napsaná v odborném stylu, proto samozřejmě vyznačuje se spisovným jazykem. Autor rozdělil knihu na 3 části – 3 časové období. Bessiere se přiznává, že Madrid nemůže soupeřit svými dějinami s takovými nejvýznamnějšími městy jako třeba Řím či Paříž. I přesto neztrácí naději prozradit svému čtenáři ty nejpodstatnější zajímavosti spojené s Madridem, jíž od založení až do dnešní doby.

V první části, která se nazývá «*Madrid před Madridem*» Bernard Bessiere vypráví o nejstarším období známé madridské historii. Badání čehokoliv podle autora se začíná ze zkoumání názvu, proto věnuje zvláštní pozornost původu slova Madrid. Aby vyšetřil všechny možné způsoby vzniku jména města a zjistil to pravé, používá rozsáhlý počet zdrojů. V prvních kapitolách autor na základě studia bohatých pramenů (primární prameny, archeologické archivní dokumenty, atd.) píše historické události o «budoucím Madridu». Archeologické vykopávky na pravém břehu řeky Manzanares dokazují, že první lidi zde osídlili už v paleolitu – v rozmezí 60 000 – 10 000 let př. Kr. Nicméně, první zmínka o Madridu jako o městě se objeví mnohem později. V roce 852 z popudu córdobského emíra Muhammada I. získal Madrid poprvé ve svých dějinách opravdu městský ráz. Emír nechal kolem roku 875 zbudovat *alcázar* – pevnost, která umožňuje střežit případné přesuny nepřátelských křesťanských houfů a má strategické postavení pro

obranu města. Minulo více, než 200 let a kastilský král Alfons VI dobyl definitivně Madrid. Odté doby během mnoha roků v městě bydleli spolumavry, židy a křesťany, současně se město zvětšovalo a zhromažďování různých kultur mělo za následek vznik unikátního prostředí, kde se setkával arabský a evropský svět.

Králové různých španělských dynastií věnovali větší pozornost Madridu a častěji považovali město za možné usídlení budoucího královského dvora. To dávalo další impuls k rozvíjení města.

Druhá část knihy pojednává o rozkvětu Madridu «odsídelního města k metropoli». V roce 1561 Filip II dál rozkaz o přestěhování dvora z Toleda do Madridu. Od té doby osud města se spojil s osudem dynastií, které následovali jedna po druhé. Madrid Habsburků – «království dvou světadílů». Za vlády tří Filipů zažil Madrid tzv. španělským Zlatým věkem. Madrid Bourbonů, který slučuje Francii a Španělsko rodinnými smlouvami. Pak následovalo tmavé období napoleonské expanze, navždy zaznamenané španělským malířem Francisko Goya. Za dva roky vybuchla osvobozenecská válka, která se pak přeměnila do španělské revoluce 1808-1814. Následně o rozvíjení Madridu se hodně staral král Ferdinand VII a královna Isabela II. Za vládu Isabely proběhl prudký růst města, z tohoto důvodu byli zničeni skoro všechny hradske brány. V současné době se zachovali pouze Toledské brány. Důležitá přestavba města se uskutečnila na konci XIX - počátku XX st, tzv. doba *ensanche*. Na místě starých ulic byli vybudované nové, rozlehlé bulváři, postaveno mnoho budov v moderním stylu. Ale, opravdu táto velká přestavba se skončila jen na hranice našeho století. Na závěr druhé části autor uvádí úryvek básně Machado o válce i krizích, které se Španělsko přežilo.

Třetí část je věnovaná XX. století – rozhodnému okamžiku dějin Madridu. Během XX. st. Madrid se vynuceno adaptoval k veškerým otřesem dějin: dvěma diktaturám, jedné republice, občanské válce, několika letem přechodového periodu a konečně současné demokracii.

Styl Bernarda Bessiera je věcný a příjemný. Věty autor formuluje docela srozumitelně. Bohužel, pro mě jako pro cizinku čtení literatury v češtině vždy je dost obtížné, proto nemůžu objektivně posoudit náročnost textu. Nicméně, téma, které si autor vybral je pro mě velice zajímavé, takže jsem měla radost knihu číst. Podle mě, redakční práce je vynikající. Není co vytknout tisku černobílých a barevných fotografií v textu, mapek, schémat a reprodukcí dobových rytin.

Dílo uzavírá článek Oldřicha Kašpara «Madrid českýma očima», přehledná chronologie, velmi užitečný slovníček španělských pojmů, bohatý seznam literatury a filmů k dějinám Madridu a svědomitě zpracovaný jmenný rejstřík.

Po všech stránkách knihu Bernarda Bessiera s čistým svědomím vřele doporučuji každému zvědavému čtenáři.